

Latweefchu Awises.

Nr. 28. Zettortdeenâ 9tâ Juhli 1842.

F a u n a s s i n n a s.

No Nerretas (15tâ Juhni). Lihds 26tai Mei-mehnescha decnai bija pee mums jauks, filts laizinsch, bet no schihs deenas, kur stiprs pehrkons un lectus usnahze, lihds schim dauds irr lihjis, stiprs wehjsch un auksts laiks bijis, un brihscham kruffa krittuffi, tâ ka rudsischeem, kas paldees Deewam labbi gan stahweja, neisbewigs seebu-laiks bijis. Muhsu draudisê kruffa gan nefahdu skahdi naw darrijusi, bet Sauzeefchôs 26tâ Mei skabde par wairak ne kâ 1600 rubleem effoht notikkusi, un pehrkons arri weenam fainneekam rihju nospehris. Septitâ un astotâ Juhni bija falna un ptawâs sahle rahdabs knappa. — Us ta zella no Massawas us Kursemmi, kâ weens reishneeks stahsta, effoht wifur labbi lauki redsami, un tadeht zerriba, ka labs maises-gads buhschoht. Ir Nowgorodes gubernementê, kur pehrn tahryi rudsu-laukus bij pohstijuschi, un tadeht leels maises-truhkums bija, schogadd lauki labbi stahwoht, un pehrnejais truhkums lautinus irr mahzijis, wairak dohtees us kartupelu dehstischanu, fo tur lihds schim pawissam mas zeenija. W.

No Augschsemmes. Appaksch Schederamuschas (Illukstes aprinkti) ne senn atkal breefmigs laupitaju-darbs notizzis, kur 10 rasbaineeke, kas tâ sagehrbuschees, ka wiannus ne warreja pasiht, pee Echihdu melderi eelausufchees, tam ne ween 500 rublus, sudraba- un daschas zittas leetas atnehmuschî, bet beidschoht arri to nabbagu wihru tâ neschehligi fasittuschî, ka tas nu lohti slims gukt. x.

No Widsemmes. No Rihgas raksta, ka tur 25tâ Mei leela Bihbeles-beedribas faeeshana bijusi, no kurras beidsamâ gaddâ 2476 Deewaraksti pa Widsemmes draudsehm irr woi pah-

dohti, woi arri bes maffas isballiti. Bes schihs leelas Bihbeles-beedribas Widsemme wehl irr 33 Bihbeles-paliga-beedribas us semnehm. x.

Kâ Em-uppe pee Tehrpatas zehlfusees.

(Iggauuu stahsts no paganu-laikem.)

Wirms Wahzu-laundis preeksch kahdeem 600 gaddeem us scho mallu atnahze, wiffi Kursemmes un Widsemmes eepshwotaji wehl turreja paganu-tizzibu. No scheem wezzeem laikeem wehl daschadi stahsti dsirdami. Weenâ no teem pascheem tee Iggauuni, kas ap Tehrpatas-pilfatu Widsemme dsihwo, isteiz, kâ ta tur garram eedama leela Em-uppe (kas muhsu wallodâ buhtu sauzama par mahtes-uppi) irr zehlfusees. Kahds tur dsihwodams Wahzu-kungs to no winneem dsirdejis un usrakstijis. Warr buht, ka ir Latweefcheem patiks to lassiht, un tâ ar sawu kaiminu-tautu eepasihstees. Klausaitees tadeht!

Wezzais tehws bija pasauli raddijis un fillu debbest ar wianna mirdsedamahm swaigsnehm un ar wianna spihdoschu fauli pah to paschu isstee-pis. Wurf semmes auge un isdewahs wiffas sahles, un tee lohpinî preezajahs par sawu dsihwibu. Bet schee ne turrejahs pehz ta Wezza likkumeem, un eesahze zits zittu eenihdeht un wajjaht. Tad nu Winsch tohs wiffus kahdu reisi fasauze un tâ us winneem runnaja: Es juhs esnu raddijis, lai juhs preezatutees par sawu dsihwibu, bet juhs eesahzeet sawi eenihdeht un ir zits zittu norcet. Es redju, jums wajjaga kahda kehina, kas jums ne lauj wallu, bet juhs sawalda. Lai juhs winnu ar gohdu fanemtut, tad jums buhs uppi raft, us kurras krasteem winsch warretu pastaigatees. Scho uppi jums buhs garru un plattu raft, lai wiffahm masahm uppitehm weetas buhtu kur fatezzeht, un winnu tapehz sauks par Em-uppi

jeb mahtes-uppi. Bet to semmi ne mehtajeet wiß schurp un turp, bet istaiseet no tabs kalnu; të es lifschu brangai birsei usaugt, kurrâ juhfu fehniensch dühwohs. Atstahjeet va starpahm ir kahdas celeijas un dikkunus, lai wannam buhtu aiswehja, kur preeksch faules starreem un nikna gaisa glabbtees. Es juhs schè redsu leelôs bar-rôs sanabfuschus; juhs pasihsteet ikweens sawu spehfu; tadehl nu muddigi pee sawa darba!

Tà runnais Winsch tohs atstahja, un wiffi gahja tuhliht pee sawa darba. Sakkis ar lapsu nomehroja to weetu, kur uppei buhschoht tezzeht. Sakkis lehze papreekschu un lapsa tam skrehja pakkat, ar sawu garru asti tabs uppes tekku nosihmedama. Kurmis wilka pirnu iwaggu; ahp-scha strahdaja semmes dikkunâ; wilks kasse un lahziß aissneffe to iskastu semmi; ir besdeliga un tee zitti putnini pee tam bija palihditi. Rad nu uppe bija israkta, tad Wezzais atkal atpakkat nahze, pahrluhfoht, fo tee strahdajufchi. Winsch bija meerrâ ar wiffu, teize katru strahdneeku, un fazzija: Kurmis un lahziß! juhs gan pahz zitteem wairak strahdajufchi, të ka juhs pahz pahrim ar semmehin aplippufchi. Schee melli swahrki lai juns va'eek par peemianu kâ gohda-swahrki. Tu, wilks, arridian effi labbi darbojees ar sawu snuffi un ar sawahm kahjahin; ir tewim tapehz buhs paturrecht mellu snuffi un mellas kahjas! — Bet kur tad wehsis palizziß? Tas schâ gan roh-schigs wibrinsch; tam dauds rohku! Woi tad tas irr fnaudiß? — Wehsis patlabban no duh-neem islihdiß, sapihka par to, ka Wezzais wianu ne bija redsejis, un dufinigâ prahtâ prett winnu atbrehzehs, fazzidams: Wezzais! kur tawas azzis, ka tu manni ne redseji? Tabs tewim gan pakkatâ! — Ak tu pahrgalwnecks! — të Wezzais atbildeja, — no scha laika tawahm azzin buhs pakkatâ stahweht!

Rad nu tas wezzais winnu të bija nosohdijte, tad tas eeraudsißa weenu isgresnotu putnu, kas no weena sarrina us ohtru lehaja, sawahm spihdoschahm spalwahm saulê lifka atspihdeht, un kas, nekahdas behdas ne turredams, preezigi sawu dseefminu dscedaja. — Wahlodsiht! Etaltakahja! — tas wannam usfauze, — woi

tewim nekahda darba naw, ka tu schè të gresnojees? — Wezzin! — të schi atbildeja, — tas darbs irr lohti nekkaidrs, un es ne warru sawus kâ selts spihdedamus dseltenus swahrjinus apsmulleht, neds sawas sudrabainas bikfites apfehsiht; fo tu patß tad gan teiftu? — Tu mul-kis! kas tu ar sawu rohtu të leppojees, — fazzija tas Wezzais, sawu peeri sarahwis, — no scha laika tew buhs mellas bikfes neffahht, un par strahvi ne kad sawas slahpes ne duffinahht no schihs uppes, bet tiffai ar puhleni tabs lah-fites salaffiht no kohku lappahm, un sawu preekdseefminu tiffai tad swilpohht, kad zitti raddijumi, no nelabba gaisa bihdamees, sawas allas glab-bajahs! —

Tà nu-uppe bija israkta un gattawa. Tas Wezzais no sawa selta trauka tur nu eelehja uh-deni, un to apdsihwoja ar sawu dwa-schu. — Tà zehlahs ta Em-uppe, un tas notiffe pee wannas ustaisfchanas. W—r.

Naudas-eekahroschana irr wiffu kawnumu fakne. (1. Kor. 6, 10.)

Scho swehtu wahrdu pateesibu ne fenn pee weena jauna zilweka effam peedsihwojuschi, kas no weenas Leischu muichas pee muhsu draudses turrejahs, un kas 37 gaddus wezß buhdams pee saweem waldineekeem un pee laudim to sawu nopelnijeß, ka winsch gohdigs sahtigs zilweks, labß grahamtneeks un tschakis strahdneeks bijis. Weenu lectu, fo winsch teescham arr gan Deewa rakstôs laffijis, tas tomehr ne bija wehrâ nehmis, prohti ka fristigam zilwekam wairak jadsennahs pehz pastahwigahm debbes-mantahm, ne ka pehz isnitzigahm pasauls-mantahm, un të winsch sawu firdi bija wiffai padewis naudas-eekahroschanai un krahfchanai, kas wannam tif labbi bij isdewusees, ka winsch, pehz sawu raddu isteifschanas, kahdu pahri simtu rublu bij eekrahjees, fo, allasch kâ nabbags rahdidamees, semmê bija paslehpis. Rad zitti jaw no fenn gaddeem tam usrunnaja, lai apprezzejahs, tad winsch atteize: labbak gribbu mirt, ne kâ seewu nemtees, teescham tiffai no ta bihdamees, ka

winnam ar fahsahm un fristibahm fahds rublis ne istehretohs. Winna brahlis, fainneeks buhdams, bija aispehrn neredsigis palizzis, un til-labb zaur scho notikkumu, ka arridsan ar teem tufscheem gaddeem, ko lautini pehdiga laikâ schè redsejufchi, winna mahju-buschana tam bija tohti paschkeebusees, jebfchu winnu wehl ne warreja teikt par parwissam isnihkuschu fainneeku. Muischas waldischana, scho puift kâ prahstigu un pahrtikkuschu zilweku un labbu strahdneeku pasihdama, winnam bes kahdas speeschantas wo draudeschanas peerunnaja, lai winsch sawam brahlam par weeglumu usnemmoht winna mahjas, kas wehl ne bija parwissam dihtas, un pee kurahm ir winna taif-ais un schehligais kungs tam teescham wehl buhtu paligu dewis; bet schis, atkal gan bihdamees, ka winna semmès ruhfedami rubli tikpatt buhs jarohk ahra, un ka winnu skaitlis masunnâ ees, atkal atteiz: labbak gribbu mirr, ne kâ schihs mahjas usneimt! — dohdahs lihds ar zitteem zilwekeem us mahjahm, un masai birsitei garram eedams tur pakawejahs, un sawu grehku-padohmu isdarra, ar sawu paschu johstu pee behrsa pakahrdamees. — Uk kahds breefsmigs un grehku-dsemdehtis irr tas spehks tahs naudas-cekahroschanas, kas irr wissu tau-numu fakne! Kâ winna apmahna zilweka prahstun apzeetina winna firdi! Ko nu schim no winnas apmahnitam zilwekam palihds winna naudas-frahjums, kas semmè palizzis, ne winna par scho grehku un faunu nostummuscheem raddeem winnu behdu-nastu ne warr atweeglinah, neds arri winnam pascham lihds gahja us winnu muhschitu, bet tikkai winna dwehsele nomaitaja elle! Tapehz peeraugait un sargaitees no ta sifstuma, apdohmadami, ka grehks grehku dsemde, un ka tas, kas weenu baußli pahrfahpis, wif-fus pahrfahpi.

W.

Ne darreet ne ko pahrlceku ahtri steigdamees.

Ko tu darri, to darri ar apdohmu, us gallu luhkodams. Schee wahrdi, lai nu gan warr buht wisseem sinjami, tomehr ne wisseem tã pasihstami, ka karris, kaut kahdu darbu pa-

strahdadams, pehz teem weenumehr arri darritu un apdohmatu, ka tikkai tas gals no ikkatra darba rahda fahds tas bijis, wo tas sawu meisteri usteiz un flawe, wo to nosmahde un faunâ un apsmeeklâ leek; un ka ikkatram, ir to wiffmasako darbiau darroht, tomehr papreeksch jaapdohma, ka lai pehz ne irraid schehl. Scho wissu wo nu ne pasinne, jeb ne sapratte, arri weens Turku puiftis dabbuja manniht, kam kungs likke atnest krehjumu preeksch kappejas no kahda ne tahli buhdama zeema. Kawetees tẽ nu gan ne warreja, jo jaw wiss bija fatafihstis un kungs ar saweem weeseem us tam gaidija; talabbad tad puiftis, muddigs sebus buhdams, pee fewim dohtnaja: pagg', winneem wajag brihnitees, zik es ahtri ar krehjumu atkal atpakkal buhschu. Winsch ussehje to krehjuma blaschki fewim us mugguras, lehje sawam sirgam muggurâ un fkehje aukeem, zik ahtri tik sirgs ween warreja, us zeemu, likke ahtri tur sawu blaschki pildiht un tahdâ paschâ ahtrâ steigschanâ dewahs winsch atkal atpakkal, reisu reisehm sawam sirgam peeschus pee fahneem peedurdams un preezigi finaididams par sawu labbu ismannu. Ur puss balfi winsch jaw isfazzija tohs uesteifschanas-wahrdus, ko no sawa kunga par sawu ismannu un ahtribu zerreja nopelniht. Winsch pahrsfreen mahjas, lezz no sawa sirga, bet, ak taru brihnumu! tas krehjums ne tekk ahra no blasches, tas irr fagahjis, un zaur to krattischanu pee tahs auiffas jahschanas un ta leela faules karstuma par — fweestu tappis. —

R. Blumberg.

Mahtes waimanas pehz sawa behrna.

(Skattces Nr. 25.)

3. Kad behrens bija paglabbahte.

Teer irr mannu behrnu paglabbajufchi,
Lehws, razzeji irraid pahrnabfufchi,
Nu winnam tur jagull weentulam,
Nu winnam tur jafalst nabagam!

Es ne warru butfchoht to robzinu,
Es ne warru uglahst to waidianu,
Tas karsonis winnu aienchmis
Un irr winna dsihwibu apehdie! —

Bez' mahte pataifija spilmenu,
 Tad es winnu sahrziñä eezehlu,
 Winsch lohfschi tur eekschä gulleja,
 Bet drihs winni sahrku aiktaijija!

Nu ne warru wair's winnu paaufleht,
 Nu ne warru wair's winnu paredseht,
 Gan es winnam azzis iebutschoju,
 Ne warreju atdabbuht wesselu!

Tif pufegaddu es winnu sibdiju,
 Un deenäs un nakfuiñäs apkampu,
 Es nobrehzohs, lad winsch raudaja,
 Nu preekus un sahpe's winsch ne manna!

Lee engelisch'i to aieneffusch'i,
 Alf laut es pee winna aieghajusi! —

(Turplikam maiaf.)

Leefas fluddinafchana.

Wiffi pee Leelas Eezawas peederrigi pagasta loh-
 zekli, kas taggad fweeschös pagastös dsihwo, tohp us-
 aizinati, pee tahs schai gaddä gaidamas pahrrakstis-
 schanas sewi tur likt peerakstitees, fur tee taggad us-
 turrah's, un ar tahm peederrigahm pahrrakstischanas-
 sijnemehm wiswehlahk lihds 20tu Juhli f. g. paschi pee

Leelas Eezawas pagasta teefas peeteiftees, lai tohs
 warretu no schi pagasta rutteem isdsehst. Zeiklaht tohp
 arri tahs gohbdigas pagasta teefas, furru pagastös Ee-
 zawas laudis dsihwo, luhgta's, tohs paschus ne ween
 peespeest, scho usaizinaschannu paklausiht un samus
 Krohna-nodobshannu- un mogasihnes-parradus scheit
 atlihdsinahst, bet arri turplikam neweeenam Eezawas
 pagasta lohzeelim, kas sawu meldeschannu us weetas
 ne warretu peerahdihst, sawä pagastä mahjas-weetu
 doht, ja winnas ne gribb zaur tam fuhosibä un kildä
 kluht. Leelä Eezawä, 3schä Juhli 1842. 2
 (L. E.) ††† Jehlab Strehlineek, peefehbetais.
 (Nr. 142.) Teefas Krihweris Ewert's.

Zitta fluddinafchana.

Lai 27tä November 1842 warr Skohde pee Kur-
 semmes rohbeschahm pee turgus-plazza namnu, kam
 4 islabas, ar riju un kuhm, labbeem laukeem, dahr-
 seem un itt labbeem aploheem, us arrenti dabbuht.
 Tas inventariums irr 3 gohwis, i siras un wiffa-
 das arrama-leetas. Pee arrentes-uenehschanas dab-
 bohn arrentes-nehnejs wiffu tai gaddä usauguschu
 scenu, salmus un pellowas. Juhni-mehnescha bei-
 gäs un Juhli-mehnescha eefahkumä warr ar namma-
 turretaja turpat dabbuht runnahst, un tiklabb no ta
 pascha, lä arri no Apteefera kunga Brenner Doh-
 belé, wiffas klastakas sinnas dabbuht. I

Naudas, labbibas un prezzu turgus us plazzi. Rihgä, tanni 29tä Juhni 1842.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlberis gelbeja	1	33	I pohds kennepu tappe malkahs ar	1	—
I puhrs rudsu tappe malkahs ar	1	70	I — linnu labbakas surtes — —	1	80
I — fweeschu — —	3	—	I — — sliktakas surtes — —	1	60
I — meeschu — —	1	25	I — tabaka — —	—	65
I — meeschu = putrainu — —	1	90	I — dselses — —	—	75
I — ausu — —	—	90	I — sweesta — —	2	20
I — fweeschu = miltu — —	4	—	I muzza silku, preeschu muzza — —	7	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	50	I — — wihkschnu muzza — —	7	25
I — rupju rudsu = miltu — —	1	70	I — farkanas sables — —	7	—
I — siruu — —	1	60	I — rupjas leddainas sables — —	6	—
I — linnu = sehklas — —	2	50	I — rupjas baltas sables — —	4	40
I — kennepu = sehklas — —	1	50	I — smalkas sables — —	4	—
I — kimmenu — —	5	—			

B r i h w d r i e k e h t.

Ow juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffes: Waldischanas-rahts U. Weitler.